

Samobójstwo funkcjonariusza policji: opis przypadku

Suicide of a policeman: case report

KRZYSZTOF KUKUŁA¹, JÓZEF KOCUR², JÓZEF BUKOWSKI²

- Z: 1. Komendy Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim
2. Instytutu Nauk Wojskowo-Medycznych Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi

STRESZCZENIE. *Autorzy opisują przypadek samobójstwa funkcjonariusza policji zwracając uwagę na specyfikę czynników prowadzących do takich zachowań oraz na możliwości zapobiegania im (red.).*

SUMMARY. *A case of a policeman's suicide is presented. Attention is drawn to specific factors leading to suicidal behaviour and to possibilities of prevention (Ed.).*

Słowa kluczowe: samobójstwa / policja / opis przypadków
Key words: suicide / police / case report

Każdy przypadek samobójstwa oddziałuje w określony sposób na środowisko społeczne, zwłaszcza zaś na osoby bezpośrednio powiązane interakcjami psychospołecznymi z osobą samobójcy. Szczególny rezonans społeczny wzbudzają zawsze samobójstwa popełniane w środowisku służb mundurowych, zwłaszcza w wojsku i policji. Wynika to m.in. ze specyfiki tych formacji oraz ich specjalnej roli, jaką odgrywają w społeczeństwie. Problematyka samobójstw w wojsku doczekała się licznych opracowań badawczych [1, 2, 3], nieco mniej znane są natomiast przyczyny i uwarunkowania zamachów samobójczych dokonywanych przez policjantów. W przedstawionej pracy prezentujemy przypadek samobójstwa popełnionego przez funkcjonariusza policji.

OPIS PRZYPADKU

Policjant, w wieku 24 lat, pełniący od dwóch lat służbę w Komendzie Rejonowej Policji, dokonał ok. godziny 13⁰⁰, zamachu samobójczego strzelając sobie z pistoletu w głowę. Czynu tego dokonał na terenie Komendy Policji, w pomieszczeniu służbowym. Przy denacie znaleziono list pożegnalny, z któ-

rego wynikało, że samobójstwo popełnił z powodu osobistych, na tle skomplikowanej sytuacji rodzinnej, zwłaszcza zaś relacji z żoną.

Z opinii przełożonych wynika, że policjant z nałożonych obowiązków służbowych wywiązywał się należycie. Był sumienny, koleżeński i nie narzekał na przeciążenie pracą. W okresie poprzedzającym zamach samobójczy był kilkakrotnie w godzinach nocnych widziany w pracy, mimo iż w tym czasie miał czas wolny od służby. Przełożonym wyjaśnił, że ma problemy rodzinne, nie podając ich przyczyn.

Z informacji zebranych od żony i najbliższych jego znajomych wynikało, że podejmował już próbę samobójczą przez zażycie trucizny w wieku 17 lat. Powodem tego zamachu był konflikt z ojcem. Po ślubie nie utrzymywał kontaktów ze swoimi rodzicami. Dziadków, u których mieszkał z żoną i córką, w ogóle nie tolerował. Nigdy nie mówił, że kocha żonę czy też dziecko, był jednak zazdrosny o żonę i śledził ją. Wspominał żonie, że popełni samobójstwo i robi to dlatego, aby „mogła robić to, co chce”. Do ich domu rzadko przychodzili znajomi. Nie utrzymywał bliższych kontaktów z otoczeniem, nie miał żadnych kolegów

i przyjaciół. Interesował się psychologią i parapsychologią, miał w domu książki o tej tematyce. Opowiadał żonie o swojej pracy, lecz nigdy nie mówił jej o jakichkolwiek problemach. Z relacji żony wynika, że do pracy chodził niechętnie. Koledzy w pracy podobno śmiali się z niego, że nie ma samochodu, czuł się przez to gorszy od innych. Niekiedy dochodziło między nim a żoną do nieporozumień, których powodem były kłopoty finansowe. Jego marzeniem było „...być bogatym i mieć swój dom, w którym mógłby się zamknąć i nigdzie nie wychodzić”. Miał też kompleksy na tle swojego wyglądu, ubioru i braku pieniędzy, co przejawiało się, nad czym ubolewał, nieposiadaniem samochodu i telefonu komórkowego. W obecności osób trzecich był wesoły, śmiał się i był „innym człowiekiem”. Żona dostrzegała odmienną jego wypowiedzi oraz zachowania i na jej prośbę, bardzo niechętnie, udał się na rozmowę z psychologiem. Po tym spotkaniu stwierdził, że rozmowa ta nie miała sensu, gdyż psycholog „...nie może stwierdzić, co faktycznie człowiek może myśleć”. Z relacji żony wynika, iż przyczyną samobójstwa jej męża była jego zazdrość o nią.

KOMENTARZ

Opisany przypadek samobójstwa młodego policjanta wskazuje, że przyczyną zamachu były problemy nie związane bezpośrednio z pełnieniem służby, natomiast istotne znaczenie odegrały czynniki natury psychologicznej i psychopatologicznej. Dane z wywiadu wskazują, że już w okresie dorastania miał on poważne trudności w radzeniu sobie z sytuacjami trudnymi, a podjęta przez niego w wieku 17 lat próba samobójcza potwierdza wcześniejszą obecność myśli i tendencji suicydalnych. Rodzaj i charakter zakłóceń w funkcjonowaniu środowiskowym oraz zachowanie i wypowiedzi denata sugerują,

że w danym przypadku najprawdopodobniej doszło do skumulowania się czynników zagrożenia suicydalnego. Były to czynniki psychologiczne, a być może psychopatologiczne związane z cechami osobowości i – czego nie można wykluczyć – procesem schizofrenopodobnym, a także środowiskowe, wynikające z obciążeń psychofizycznych związanych z pełnioną służbą funkcjonariusza policji. Zamykanie się w sobie, brak głębszych związków emocjonalnych z otoczeniem, dążenie do izolowania się, dziwaczności niektórych zachowań i wypowiedzi sugerują możliwość istnienia procesu chorobowego lub osobowości nieprawidłowej typu schizoidalnego. Pomimo kontaktu z psychologiem nie udało się wykryć u niego tendencji suicydalnych ani zapobiec realizacji planu samobójczego.

Analizowany przypadek potwierdza, że – podobnie jak w środowisku wojskowym – w policji niezbędne są dokładne badania wstępne oraz okresowe z udziałem psychologa, zwłaszcza zaś przy dokonywaniu doboru i selekcji kandydatów do służby oraz obsady stanowisk. Ponadto, zasadne jest rozważenie stworzenia, wzorem niektórych państw zachodnich, zespołów złożonych m.in. z psychiatry i psychologa, zajmujących się interwencjami kryzysowymi w sytuacjach trudnych. Dla środowiska wojskowego i policji z racji szczególnego charakteru pracy i służby, celowość tego rodzaju pomocy wydaje się w pełni uzasadniona.

PIŚMIENNICTWO

1. Kocur J, Florkowski A, Caban Z: Stosunek kadry zawodowej do problemu samobójstw. W: Samobójstwa w wojsku. MON, Warszawa 1984, 147–157.
2. Kocur J: Zapobieganie samobójstwom w armii Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Lek. Woj. 1986, 3–4, 209–211.
3. Kocur J: Zdrowie psychiczne w środowisku wojskowym. Wojsko i Wychowanie 1992, 8, 13–15.